

Vekoslav Kukovec: — Narodno gospodarstvo. Celje 1902. Natisnil Drag. Hribar. Cena 60 stotink. — Mladi pisatelj Kukovec je resen mož, poln resničnega rodoljubja in trdnega prepričanja. Lotil se je jako važnega predmeta, narodnega gospodarstva. Poučiti hoče naše ljudi, kako važno je to vprašanje za obstanek vsakega naroda, kakor posameznika ter posameznih stanov. V pričujoči knjigi govori Kukovec o ščedljivosti in zapravljivosti, o tem, kako daleč sega ščedljivost, kako naj se vadi ščedljivosti mladina, in končno razpravlja o razumnem gospodarstvu. Knjigo priporočamo, da se razširi med našim ljudstvom; to utegne donesti več dobička nego kake puhle politične fraze.

»Novi akordi.« II. letnik, 3. številka, November. — Ena skladba je v tem sešitku, ki vzbuja pozornost in ki ima res nove akorde, nove misli, da jih je muzik upravičeno vesel. Dr. Gojmira Kreka slavospev za en glas je to, vglasbenje nežne Kettejeve pesmi: »Zaprta so njena okenca«. Pesnikove besede in skladateljeva muzika se spajajo v eno; duša, ki se zrcali v Kettejevih stihih, najde odmeva pri skladatelju, ki udari v strune, da ponovi le še glasneje in učinkljiveje, kar ga je razvnelo. Hvaliti je tudi Josipa Ipavca čveterospev »Imel sem ljubi dve«, učinkljivo, lahko in interesantno pisano skladbico, ter Rista Savina »barkarolo« za klavir, ki priča o spretnosti pisave o dobrem znanju klavirskega skladanja. Emila Adamiča klavirski skladbi »Spominski list« ni, žal, moči tega priznati. Priprosta je dr. Benj. Ipavca »romanca« iz opere »Tičnik«, pošteno občutena. Ivan pl. Zajc je vglasbil latinski »Pater noster« za en glas, gosli in harmonij ali klavir. Poznejšega Verdijskega akordi zvone iz te skladbe, a ne njegova moč. Vilko Novak je poslal moški zbor »himno«; želi si biti efekten, ni pa izviren. Pridejana je h koncu Julija Juneka rezka »mazurka« za klavir.

Dr. Vladimir Foerster.

»Maričon«. Lirska opera u 3 čina. Spjevao M. S. Uglasbio Srečko Albini. Zagreb 1901. — Novembra je uprizorila naša opera novo tridejansko opero mladega hrvaškega skladatelja Srečka Albinija. Radi tesnega prostora ne navajamo vsebine libreta ter premotrimo rajši natančneje glasbo v operi. Miloglasna, izrazna melodika, zdrava ritmika in jasna, kratka pa jedrnata oblika vseh točk dela, ki nima preobširne osnove, so nedvomne in gotove vrline v »Maričoni«. Zlasti melodika je dokaj razvita in uveljavljena v skladateljevi umetnosti, ki je v njej ustvaril nekatere jako simpatične momente, izmed katerih omenjamo pred vsem lepo pesem Katuše: »Ta tako u me nema blaga« in sentimentalni spev Cviete: Iz srca moga ode pokoj moj«. Najlepša točka opere pa je brez dvoma dvospev Maričoni z Grenadieuxem, ki je poln globokih in iskrenih čuvstev ter vršiči v močni gradaciji. V teh nekoliko omenjenih taktih, po teh nekoliko iskrenih tonih, ki so izniknili iz skladateljevega srca, smo spoznali njegovo obilno kompozicijsko nadarjenost, ki opravičuje za prihodnost k lepim nadam.

Škoda, da se skladatelj ne oprijema ne po obliki cele opere, ne po vsebini povsod čisto umetniške, moderne, napredne dobe. Njegovo delo sodi po svojih zaključnih glasbenih točkah k predwagnerjevskim vzorom. Po vsebini je odkrit pristaš stare (semintja novodobne) italijanske opere, obenem pa je

uporabil v svoji operi nekoliko narodnih pesmi tako hrvaških kakor slovenskih. Da se nagiblje k starim vzorom operne skladbe, s tem nas je toli nadobudni skladatelj močno iznenadil. Ali mu mar niso znane napredne in sedaj docela uveljavljene težnje Wagnerjeve, vsled katerih je tako stara operna oblika, kakor tudi absolutna melodija italijanske in francoske opere malodane zadobila smrtni udarec? Doba Bellinijeve in Boieldieujeve slave je že zdavnaj minula in poskusi raznih današnjih Mascagnijev za osveženje slovesa nekdanje italijanske opere so se pa izjalovili. Danes žari modernemu opernemu komponistu le eno solnce, samo en sijajen vzor — veliki Wagner — in edino od tega je možno izhajati modernemu opernemu komponistu ter si odpirati, v kolikor mogoče, svojo pot. Ni dvoma, da je vse to skladatelju kakor opernemu kapelniku, g. Albiniju, znano, ali v tem slučaju pomeni to, da se izogiblje glasbenemu napredku, precejšen kos poti nazaj ter se da raztolmačiti edino s tem, da hoče puhle zunanje uspehe, kar pa bi sila malo svedočilo o idealnih umetniških težnjah njegovih. Večna škoda bi bila za mladega umetnika, ko bi žrtvoval svoj talent samo hipnim uspehom, dočim daje prirojena dispozicija njegova najlepše upe za istinite notranje uspehe, ki pa jih je možno doseči le po vestnem proučevanju izpričanih vzorov.

Jako so nas osupnile nekatere banalne točke opere, ki so dodobra podobne običajnim kupletom (zbori: »Oj molimo vas, molimo vas,« ali: »Složno, oj složno, braća sva,« ali pesem: »Za ljubav pravu« in še več drugih.) Čiščenje okusa na klasičnih vzorih, razločevanje pristne, čiste umetniško-glasbene krasote od brezpomembnih, banalnih public bodi skladatelju neogibno potrebna dolžnost.

Čuli smo tudi znatno število močnih reminiscenc, ki se jim do neke meje ni izognil skoro nobeden komponist-začetnik, vendar toliko rigorozen mora biti vsak ustvarjajoči umetnik, da se na njegovem umotvoru ne zaznavajo naravnostni vplivi. Primeri motiv, ki je identen Schumannovim »Waldscenen« št. 6, s pesmijo: »Ja voljan sam pomoći«.

Instrumentacija je preprosta, toda semintja dovolj duhovita. Natančnejše izdelanje bi jako koristilo operi.

Veselimo se, da bomo v kratkem slišali zopet kako novo operno delo mladega skladatelja, ter se nadejamo obenem, da nas na temelju izkušenj, pridobljenih v tem delu, iznenadi z dovršenejšim umotvorom, očiščenim pomanjkljivosti tega opusa, ki ga smatramo le kot gol poskus operne skladbe.

Jos. Procházka (Ljubljana).

Slovensko gledišče

Če smemo soditi po lepih uspehih, ki jih je imelo naše slovensko gledišče v prvih dveh mesecih letošnje sezone, moramo reči, da obeta biti ta sezona, če ne najboljša, pa brez ugovora ena najboljših v novem gledišču. Napredek vidimo kakor v drami tako v operi. Operni solisti in solistinje so izvrstne moči; dramatično društvo je imelo letos srečo pri angažiranju. Kar nas posebno veseli, je to, da se vpoštevajo pri opernem repertoarju čimdalje bolj dela slovanskih skladateljev. Vobče pa je naše mnenje to, da bode moglo slovensko gledišče šele takrat dobro prospevati, kadar preneha tisti vsak napredek